

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:	Felélős szerkesztő:	Társ-szerkesztő:	Hirdetéseket és előfizetéseket
Egész évre 5 frt — kr.	Dr. Prok Gyula.	Sztempák Jenő.	elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyháza,
Fél évre 2 frt 50 kr.			iskola-utca 13-ik szám.
Negyed évre 1 frt 25 kr.	Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.		Egyes szám ára 10 krajczár.

A miniszter mondta!

A szabolcsvármegyei szociálizmus foglalkoztatja ez idő szerint az ország közvéleményét.

A képviselőházban a földmivélségi tárca költségvetése körül kifejtett vitában részt vett szónokoknak csaknem mindenike megemlékezett erről az áldatlan, káros kihatásában csaknem megmérhetlen mozgalomról.

Megemlékeztek arról is, hogy ez a mozgalom, amelynek egyébiránt csak a neve szociálizmus, de voltaképpen kommunizmus és anarchizmus, nemcsak Szabolcsvármegyében, hanem az ország más vidékein is lábra kapott már, ámbrá közveszélyes jellegét még csak Szabolcsvármegyében öltött.

Az egyes szónokok mind azon igyekeztek, hogy a bajok kutforrására reámutassanak és az orvosiasukra szükséges módozatokat és eszközöket megtalálják.

A képviselőház szónokainak egyébiránt kezükre járt az utóbbi időkben a sajtó is. A fővárosi napilapok kivétel nélkül, nap-nap mellett hosszabb és részletes — bár nem mindig megbízható — tudósításokat közöltek a mozgalom fejlődéséről. A tudósításo-

kat különböző kommentárokkal kísérték. Vezércikkeikben, kisebb cikkekben, a képviselőházi ülésekről szóló tudósításokhoz írott bevezető sorokban minduntalan és ismételten keresték az „arkánumokat.”

A szónokok beszédei, a hírlapok cikkei azonban ugyszólván egytől-egyig arra az eredményre jutottak, hogy a mozgalom megszüntetésére, avagy elfojtására a programot, a módot és az eszközöket a kormánytól várják.

A kormány, illetve annak képviselőjében a földmivélségi miniszter a mult pénteken felelt meg a várokozásoknak; azaz megfelelt annyiban, hogy körvonalozta a kormány álláspontját a szociálalista mozgalommal szemben, és nagy vonásokban megjelölte azokat a terveket, amelyeknek végrehajtásával a szociálizmus, vagy jobban mondva kommunizmus megszüntetését elérni reméli.

Ennek a nevezett várt nagy beszédnek politikai jelentőségével foglalkozni sem feladatunk, sem jogunk.

Aránylag szűkre szabott keretünkön belül is megelégedéssel konstataálhatjuk azonban azt, hogy a sajtószabadság korlátozására irányuló ter-

vek tekintetében a kormány felfogása azonos azzal, amit annak idején e helyen hirdettünk. A sajtó fattyu kinövéséi nagy mérvű káros hatásuk mellett sem szolgálhatnak okul és alkalmul arra, hogy a közszabadságnak ezt a legerősebb biztosítékát bármily mérvben is meggyöngíteni kellene. A kormány, mint a földmivélségi miniszter mondotta, talált módot arra, hogy a *lázító lapok és nyomtatványok a sajtószabadságról szóló törvény alapján és keretén belül ártalmatlanná tétessenek.*

A szabolcsmegyei mozgalomról szólva, kiemelte, hogy ennek határozottan földosztó tendenciája van, háttérben pedig általános urgyűlölet, amely nem a birtokos, hanem a kaputos osztály ellen irányul. Épen erre való tekintettel felemlítette, hogy bár nem szívesen, de ha a viszonyok odaszorítják a kormányt, *nem fog visszariadni attól sem, hogy Szabolcsvármegye és esetleg a szomszéd megye területén is a statáriumot kihirdesse.*

Ez a két főszóköz az, amit a kormány nevében a földmivélségi miniszter felemlített. Hatalmas, tar-

A „NYIREGYHÁZA” TÁRCZÁJA.

A czoczilisták.

Az egész város, az egész vármegye, sőt az egész ország sem beszél már egyébről, mint a szabolcsmegyei szociáliztákról.

Kisvárdá, Karász, Döghe, Mándok: idestova ép oly ismert nevekké válnak, mint annak-idején — Tisza-Eszlár. Sőt talán még ismeretbeek s nem lehetetlen, hogy annál még szomouabb nevezetességük lesznek.

Idéje hát, hogy egyszer már itt a vonal alatt is foglalkozunk a czoczilistákkal.

Igen is: a czoczilistákkal — és nem a szociálizmussal.

Mert hiszen Szabolcsvármegyében szociálizmusról valójában szó sem lehet. Itt nincs szociálizmus. Itt csak szociálísták vannak: czoczilisták.

Czoczilisták, akiknek halvány fogalmuk sincs magáról a szociálizmusról s akiket találon csak az „anarchista” elnevezés illetne meg.

Miből keletkezett a szabolcsmegyei szociálizmus?

Ez az a nagy kérdés, amelyre hetek, sőt hónapok óta keresik a feleletet. Keresik hivatalos uton, keresik társadalmi uton. — Keresik hivatalos jelentésekben, — keresik magán-beszéletekben. Keresik a zöld és a fehér asztaloknál; és mindenki talál valami okot, valami részletet, — de orvos-szerét eddig még nem sikerült megtalálni.

Különös állapot is ez.

Idestova esztendeje járt az első hire annak, hogy a szociálizmus nálunk, Szabolcsmegyében is felütötte fejét. Hanem akiknek az első hír tudomásukra jutott, azok igyekeztek róla mind mélyebben hallgatni. — „Nem kell az ördögöt falra festeni” — gondolták magukban — „mert megjelent.”

Nos hát nem festették, és még is megjelent.

Csakhogy — mikor már megjelent, — akkorra teljesen kifejődött állapotban állott a bámulók szemei előtt.

Kinőttek szarvai!

Először csak a munkaadó mezőgazdák, azok közül is inkább csak a más birtokát bérlők ellen döfködött velük. Akkor még csak azt hangoztatták: a bérlők az okai, akik a magas haszonbéréket úgy akarták kiteremteni, hogy a cselédek, a munkások, a felesek és harmadosok jól kérdemelt munkabéréből vontak le minden levonhatót.

Aztán nőttek a szarvak.

Hire terjedt, hogy már a földbirtokosok ellen is zúgólnak. Azok sem jobbák a bérlőknél. Azok is a munkások véres verejtékén nyereszkednek. Azok ellen is készüldnek!

Alig ocsudott fel a közvélemény a váratlan felfedezésből: újabb meglepetések vártak reá.

Még el sem hangzott a jelszó, hogy a munkaadók, a bérlők és tulajdonosok tegyék meg a maguk kötelességét: adják meg a munkásnak, ami a munkásé, már új hir

kapott szárnyra. — Ez azt adta tudtára mindenkinék, — akiket illet, — hogy a mezei munkásoknak immár kevés a munkabér! Nekik most már maga a föld kell. — Miért legyen egynek sok, és száz másnak kevés, vagy épen semmi? — Legyen mindenkinek egyformán! Es munkálja meg ki-ki a magáét!

Aztán egymást érték a Hób-hírek: Már kevés a föld is! Nem kell vadás, nem kell törvény! — Miért fizessenek adót az emberek? Mire való az állam . . . a haza . . .

... És közben láthatók lettek az ördögnek lábai is. Hasított körmű az egyik, hasonló a kecskéjéhez, a másikon pata! . . .

... El Budapesten egy gazdag házi úr. Várkonyinak hívják. Házainak száma kettő. Két emeletes mind a kettő. Saját lakása több szobás, nagyúri kényelemmel bebutorozva. Fényben, pompában, kényelemben megélhetne gond nélkül.

De hát nincs olyan szénás szekér, amelyre ne férne még egy pár villával!

Igazán legenda-szerű pokoli gondolat érlelődik meg az agyában: felcap apostolának, a nep, a munkások apostolának. — Nem a glóriáért, nem a martiork koszorujáért, hanem azokért a „piczulák”-ért, amiket a jámbor mezei munkások kerges tenyereből alshat ki nagy hangu szavakkal, üres ámitásokkal.

Tudja, hogy a nevén kívül egyebet írni, a legtöbbször olvasni sem tudó emberekre bűvös hatása van a nyomtatott betűknek, és tudja azt is, hogy a rejtelenség, a titkolódás erősebb hatása a nyílt, őszinte, férfias

talmas mind a kettő. Az elsőre szükség is van már most, — az utóbbira csak akkor, ha a belügyminiszter által a személy- és vagyonbiztonság érdekében tett intézkedések elégteleneknek bizonyulnának.

Adja a gondviselés, hogy ne kerüljön rá a sor.

A miniszter azonban mondott még egyebet is. Két kérést intézett a gazdákhöz. Egyiket az egész ország gazdáihoz, a másikat különösen a szaboles megyeiékhöz.

Az elsőben arra kérte a gazdákat, hogy ha itt-ott csalódtak is, bálátlanságot is tapasztaltak egyesekben: ne veszítsék el humánus érzésüket és *tartsák meg a jóra való munkás-osztály irányában egészében a maguk emberszeretét.*

A másodikban arra fi yelmezteti a szaboles megyei gazdákat, hogy miné nagyobb a veszély, annál inkább meg kell óvni a hidegvért. Hiszen a magyar fajt az tartotta fenn anny évszázadon át, amíg más nemzetek sorra pusztultak, hogy nagy katasztrófák, nagy csapások idején sem vesztette el a f-jét *Több szilárd-ságot, több bátorságot* kér a szaboles megyei gazdától. Hiszen a magyar munkás-embernek a szigorú, határozott, következetes, de igazságos fellépés mindig imponált!

Ezt mondta a miniszter!

A miniszter mondta, de az igazság szólt belőle!

Közügyek.

— Képviselőtestületi közgyűlés. Nyiregyháza város képviselőtestülete február havi rendes közgyűlését a jövő héten, kedden,

fellépésnél. Tudja, hogy a konkoly csirára kap a gazmentes földben is, ha úgy vetik el, hogy a gazda ne tudjon róla.

Titokban, lopva járja be a kiszemelt vidékeket. Elmegy személyesen s ahova maga nem juthat el nagy elfoglaltsága miatt, elküldi bérenczeit. Elő-zór csak lapjára gyűjt előfizetőket. Nem sok pénz kért: alig pár hatos. Csak epen hogy a nyomdai költséget fedezze vele, mert tudja jól, hogy krajczárkából nő a forint, hatosokból a századok.

És ahol egyszer lábát megvetette, ott biztosabban áll talaján, mint a legtisztességesebb szándék.

Födolog a titoktartás és az összetartás!

... „Eltársak! Esküdjetek meg, hogy egymást és a szent ügyet el nem áruljátok, egymást el nem hagyjátok, mert csak így léssen boldogulástok!”

Kell-e ennél nagyobb biztosíték a sikerre?

Egy régi orvosról maradt fen az az adoma, hogy a kis gyermekekkel a legkeserűbb orvosságokat is be tudta vetetni — titokban: „Csak a mama meg ne tudja!”

A történelmi hősök legnagyobb perccent-jét is mindig az összeesküvők szolgáltatták! Várkonyi ebben a tekintetben egyenesen zseniális!

Zseniális, mert ravasz. Ravasz, furfangos és következetes.

Leveleket hozzá csak ajánlva küldenek. Valahogy el ne vesszen a postán, az „urak kezén”. A hozzá felutazó küldöttségeket de hogy is fogadni a saját vastag szőnyeges akásán! Kibérelt egy üres telken egy deszkal

délután fogja megtartani a városháza nagyteremben.

— A város új mérnöke. Klein István okl. mérnök, — kit a képviselőtestület a városi mérnöki hivatal ügyeinak vitelével bár egyelőre ideiglenesen bízott meg, — állását már elfoglalta s a hivatali esküt a hétfőn délután tartott tanácsülésben letette.

— Kölcsonös tűzkárbiztosító szövetkezet. Mikecz József városi képviselői tag egy indítványt adott be Nyiregyháza város képviselőtestületéhez, amelyben azt indítványozza, hogy a város alakítson egy kölcsonös tűzkárbiztosító szövetkezetet, amelynek kötelezőleg tagja legyen minden — Nyiregyháza és a határban — épülettel bíró tulajdonos, kik a biztosítási díjakat a város pénztárába fizetnek be, s viszont tűzkár esetén szenvedett káraikat a város térítené meg. Az indítvány adatai szerint a tűzkár-biztosítási díjakból 30,000 forint évi bevétel várható, amelyből a normális viszonyok közti tűzkárok és a kezelési költségek fedezésére évenként 10,000 forintra lévén szükség. évenként 20,000 frt volna tartalékalap létesítésére és gyarapítására fordítható. — A tanács az indítványt tanulmányozás és véleményes javaslat-tétel céljából Sztompák Jenő városi tanácsosnak adta ki, aki terjedelmes jelentését már beadta a tanácshoz. Ebben azonban az indítványtól lényegesen eltérő eredményre jut. — A biztosítási díjakból várható bevételt ugyanis — minthogy a díjak a biztosító társulatokénál magasabbra nem számíthatók — évenként csak 6000 forintra teszi. Ezzel szemben a kezelési költségekre és a normális viszonyok közötti tűzkárok fedezésére szükséges összeget évenként 5600 forintra s így a normális viszonyok közötti évenkénti felesleget csak 400forintra teszi. Minthogy pedig ez az összeg épenséggel nem állana arányban a nagyobb tüzesetekből a városra háruló kockázattal, az indítványt napirendről levétetni javasolja. A tanács a heten, hétfőn délután tartott ülésén foglalkozott az indítvánnyal és a reá adott véleménynyel, és azokat — mielőtt a képviselőtestület elé vinné, — a pénzügyi és gazdasági, valamint a jogügyi bizottságok elé terjeszti.

bódét: abban egy rozoga asztal és két kopott löcca mellett vedlett fakó öltözetben értekezik „elvtársai”-val.

És mindenek felett véres száju, mint csak egy igazi népápitó lehet.

Ismeri a nép szája ízt, pedig magyarul se tud. A „Földmivelő” legalább olyan nyelvezettel van megírva, szinte bámulatos, hogy még csak meg is értik azok, akik számára megírja, vagy megírta.

Hanem hazudni! — no ahhoz aztán ért.

A legképtelenebb meséket olyan merészen mondja el, hogy valósággal kigunyolja elvtársait, mikor felteszi róluk, hogy elhiszik amit beszél és ír, — és még is elhiszik. Talán épen azért, mert annyira bízhatatlak.

Csak egy példát.

A „Földmivelő” egyik legutóbbi számában a legarczatlanabb határozottsággal ír le egy Parishan „a párisi nagy piac”-on tartott nemzetközi szocialista gyűlést, amelyen a magyarországi „elvtársak” közül „Pipacs Pistá” is élénk részt vett. Közli magának a gyűlésnek jegyzőkönyvét, amelyen egy „Arany” nevű elnök, „Eziszt” nevű alelnök, „Réz” pénztárnok és „Ólom” jegyző aláírásai láthatók, — és a „Föld mivelő” olvasói ezekből a nevekből sem veszik észre, hogy Várkonyi milyen csúfot úz belőlük és elhiszik neki, hogy „a párisi nagy piac”-on tartott „nemzetközi szocialista” gyűlés határozta el a legközelebbi gyűlésnek Török-Szent-Miklóson leendő megtartását.

Itt van a szaboles megyei szocializmus ördögének a lólabá.

A kaszinó közgyűlése.

Vasárnap délután tartotta meg a nyiregyházi kaszinó évi rendes közgyűlését a kaszinó billiárd-teremben.

Mesko László orsz. képviselő, az egyesület elnöke pontban két órakor nyitotta a közgyűlést, s üdvözölvén a szép számmal megjelent tagokat, felolvasta az egyesület elmúlt évi működéséről szóló következő elnöki jelentését:

Tisztelt közgyűlés!

A milleniumi fényes ünnepek lezajlása után, melyekből egyesületünk is kivette a maga részét, ismét a hétköznapiok idejére térünk vissza, hogy egymást megértve és támogatva, egységesen munkálkodjunk kitűzött célunk megvalósításán.

Annak eldöntése, hogy új alapszabályainkban kitűzött s gyakorlatilag az életbe is átment czelunkat elérjük-e, vagy sem, egy-két esztendő alatt szinte lehetetlen, s ha az volna is, nem annyira a mi feladatunk, mint az egész egyesületé, melynek minden egyes tagja maga tudhatja és érezheti legjobban, mennyire felelt meg a közszükségletnek a mi egyesületünk.

És én ezen ez okokból csupán arra szorítkozom hogy néhány adattal egyesületünk múlt évi képét s zajtalan munkásságának eredményét vázoljam s a tisztelt közgyűlés becses figyelmébe ajánljam.

A mi első sorban a személyi ügyeket illeti, úgy a tisztikar, mint a választmány változatlan maradt az egész éven át; egyesületünk tagjainak száma azonban a megelőző évhez képest 14-gyel emelkedett, mert míg 1896. végén 193 rendes, 35 ideiglenes és 109 vidéki, összesen 337 tagja volt a kaszinónak, 1897. végén az évközben felvett 29 taggal e szám 366-ra emelkedett; ebből azonban ugyancsak az év folyamán résznit eltávozás, részint elhalálozás miatt 15 tag megszűnván az egyesület kötelékében maradni, jelenleg összesen 351 tagja van a kaszinónak és pedig 205 rendes, 33 ideiglenes és 113 vidéki tag.

A tagok számának illetlen emelkedésével lépést tartva, szükségleteink fedezésére

Egy lelkiismeret nélküli budapesti többszörös háziur galád mesterkedése az, ami a szaboles megyei „szocialisták”-at idáig jut-tatta!

Az ő Sajó-utcai deszka-bódéjába nyulnak vissza a szocialisták között elterjedt mesék számai, amelyek arról regélnék, hogy „a király is az ő pártjukon van, meg amelyek a Rudolf trónörökös emlékét is megszentégtelenítik azzal, hogy nem halt meg, itt jár a nép között, csak várja hogy minden munkas felesküdjék, aztán majd ő áll a nép élére az urak ellen!

És a jámbor nép felül ezeknek a meséknek. Felül annak is, hogy a hatóságok azért igyekeztek eddig is, igyekeznek ameddig csak lehet szép szerével megnyugtanni a coczilistákat, mert „félnek, s hogy a csendőroknék meg a katonáknak „a népet bántani nem szabad”!

Szegény coczilisták!

Nem új eszmék azok, amiket Várkonyi széthintett és terjeszt köztetek. Szegedinecz Péro, Dósa György, sőt még a Hora és Kloska ideje is hasonlatos a mostanihoz!

Az ég őrizze meg Szabolesvármegyét, hogy azok az idők végső borzalmaikkal fel-ujuljanak, — hanem ha ez bekövetkezik, egy Várkonyi bizony nem érdemli meg, hogy történelmi, labár herozstratista hírnévre te-gyen szert.

Dósa Györgyben még legalább lehet valami magasabb eszme iránti vágyat feltalálni, hanem Várkonyiban . . . ?

Ha csak talán nem Amerika . . . !

is nagyobb áldozatot kellett hoznunk, mint az előző években. Kiadásainkat és bevételeinket részletesen feltünteltük a nyomban előterjesztendő pénztári kimutatás az 1897-ik évről, annyit azonban itt is kiemelendően tartunk, hogy a tagok szellemi érdekeit képviselő könyvtárra, folyóiratok- s hírlapokra együtt több mint 1200 frtot, butorra, kényelmi eszközökre, tekeasztalra, összesen közel 800 frtot költöttünk. Hogy ily viszonyok közt tőketartozásunk törlesztésére a kamatokkal együtt majdnem hatodfélszáz forintot (az előirányzott összegnek közel kétszeresét) fordíthattunk s összes költségeink fizetésén kívül a színeszet partolására is 250 forintot adhattunk, azt azon kedvező körülményen kívül, hogy tagtársaink az egyesülettel szemben vállalt kötelezettségeiket fokozottabb pontossággal teljesítik, különösen költségel-irányzatunk realizálásának s a választmány és tisztikar mindennek utánajáró gondosságának köszönhetjük.

Bevételeink az előirányzatot több mint 500 frttal multák felül, míg kiadásaink az előirányzott összegben alul maradtak több mint 200 forinttal. Így állott elő 140 frt helyett 775 frt 83 krnyi összegű pénztári maradvány az 1898-ik évre.

Átérve a választmány munkásságára, föl kell említenem, hogy a szükséghez képest minden alkalommal kellő buzgósággal igyekezett a választmány minden egyes tagja a kaszinói közgyűlés bizalmának megfelelni. Tagok felvételénél, vitás kérdéseknél s minden folyó ügy elintézésében körültekintéssel, figyelemmel és buzgalommal járt el s különösen azon előmunkálatok megtételén fáradozott, melyek a kaszinó házipépítés, illetőleg házveteli ügyével vannak kapcsolatban. E célra a maga kebelében külön bizottságot alakított, mely részletes információt szerzett be a megszerezhető épületekről, telkekről és helyiségekről azok árának kintüntetésével együtt. — Nem vagyunk ugyan még abban a helyzetben, hogy végleges indítvánnyal járuljunk a közgyűlés elé e tárgyat illetőleg, konstataljuk azonban, hogy a kérdéssel állandón foglalkozunk s azt minden-képen egyesületünk javára megoldani igyekezünk. Belevontuk tárgyalásunk keretében a kaszinó jelenlegi helyiségek megszerzésére vonatkozó ajánlatát a tulajdonos takarékpénztárnak is, s mihelyt erre vonatkozólag az összes számadatok birtokában leszünk, köteleességünknek tartjuk jelentésünket azonnal egy e célból összehívandó rendkívüli közgyűlés elé terjeszteni.

A jelentés felolvasásának végeztével az elnök felállott és abból az alkalomból kifolyólag, hogy a kaszinó által *Abrányi Lajos* festőművésznél gróf Széchenyi István megrendelt arczépe elkészült s az a billiárdterem falán elhelyeztetett, a tőle megszokott ékesszólással hosszabb lelkes beszéddel adózott „a legnagyobb magyar” emlékének, kinek kezdeményezésére alakult meg a Nemzeti kaszinó, s annak mintájára a többi hasonló czélú egyesület is.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után az elnök évi jelentésre reflektálva dr. *Hoffman Mór* ügyvéd jelentette ki, hogy azon több ízben hangzatosított eszméitől, hogy a kaszinó társas-estélyek, felolvasások stb. rendezésével is igyekezék működési körét tágítani s a társadalmi együttélés céljait szolgálni, tekintettel arra, hogy az egyesület azok nélkül is virágzik, lemond.

Ezután az elmúlt évről szóló zárszámadás és a folyó évi költségvetés került tárgyalás alá, s a közgyűlés a választmány javaslatához képest mindkettőt elfogadta.

Végül pedig a Porubszky Pál és Halasi János indítványára a Széchenyi emlékére tartott elnöki beszédnek a jegyzőkönyvbe egész terjedelmében leendő bevezetését rendelte el s az elnöknek a szép beszédért köszönetet szavazott.

Dalestély.

Erkölcsileg és anyagilag egyaránt sikerült, sőt az eddigieket is felül haladó dalestélyt tartott a nyiregyházi városi daleyget a mult vasárnap este a Korona szálloda tánctermében.

A közönség, melynek soraiban ott látuk br. *Feilitsch Berthold* főispánt *Kállay Andrást* volt főispánt, az egyesület védnökét családjával, *Jablóczy* tábornokot, a csendőrségnek a szocialista mozgalom miatt városunkban időzött parancsnokát, egészen megtöltötte a tág termet.

A dalok ki is tettek magukért. Talán egyetlen dalestélyt sem hallottunk még ilyen szabatos, minden ízében kifogástalan karokat.

Pedig a program a legnehezebb darabokból volt összeállítva.

Első száma a Mosonyi-féle *Szentelt hantok*, bár nem a legsikerültebb alkotás, azon a czímen került programra, hogy az aradi országos dalünnepre kellett a daleyletnek betanulnia.

Az utánna következő *„Bár merre jár . . .”* daleyveleg már ismeretes a dalestélyek rendes közönsége előtt. A felzúgó tapviharra meg kellett ismételn.

Jól ismert a *„Bilincs”* is, amelynek szövevényes mesterkélts szerkezete szerzőjének rapszodikus talentumára vall ugyan, de amelyvel épen ezért már országos versenyen is diadalt aratott az egyesület.

Ugyancsak a Gaál Ferenc szerzeménye a *„Balatoni nóták”* című daleyveleg is, amelyekben kívül ugyan egyik sem megy át a nép ajkára, de amelyekkel daleylet hatást érhet el.

A Huber-féle *Honfidal* és a Méder-féle *„Harangoznak, imádkozunk . . .”* kezdetű népdaleyveleg egészítették ki az estély hivatalos műsorát, de az *Ossián-t* ezuttal sem engedte el a lelkes hallgatóság, sőt meg is ismételtette már csak a *Mayer Ferenc* bariton-szólojárt is.

Befejezésül még a *„Bilincs”*-et ismételték meg az elsőnél nem kevesebb hatással s aztán szokás szerint asztalbontásra és tánczra került a sor.

A kedélyes, fesztelen mulatozás belenyúlt a hajnali órákba.

„Szabolcsi deputáció.”

Valasz a „Kisvárdai Lapok”-nak.

Lapunk mult számában e czim alatt közölt vezércikk annak a deputációznak a viselt dolgaival foglalkozott, amely a miniszterelnöknel és a földművelésügyi miniszternél járt informálni a szabolcsi szocializmusról.

A „Kisvárdai Lapok” zokon vette tőlünk, hogy nem vagyunk egy véleményen. Felkötötte tehát fringiját s Don Quichotti dühvel száll harcza. Ebben a dühben oszlott ártalmatlan csapásai nem csak bennünket érnek, de döntögetik a vármegyei székház tölgyfa kapuját is.

Bizony ügyet sem vetünk rá, s minden valószínűség szerint a vármegyházának „főlényes mosolya” urai sem.

Annak a védelemnek, amelyet a „Kisvárdai Lapok” produkált, a deputáció urai határozatlan kárat vallották.

A deputáció eljárásának védője a „Kisvárdai Lapok” Rolandja a támadását arra a kiinduló pontra helyezi, hogy a veszély óriási, sokkal nagyobb, mint mi és a vármegyei székház tölgyfakapuja mögött teljes biztonságban és jó meleg szobában dolgozó „főlényes mosoly” urai hiszik. Elmondja ezen állításának bizonyítékait annak a kérvénynek a tartalmát, amelyet a deputáció tagjai a miniszterelnök személye es állása iránt köteles tisztelet megsértésével nem mertek aláírni, nyilván félvén a miniszterelnök indiskréziójától.

Ebben a kérvényben egyetlen pozitív tény sínes felhozva, amely alkalmas volna a veszély szörnységéről meggyőzni. A karászi 200 szocialistának kisvárdai kalandja az egyedüli. — De hát ezen épen az érdekelt járásbíró nevet a legjobbíró.

Sohol egy oly lényeges és nagymérvű törvénytelenység, amely indokolta tenné a statáriumot, kormánybiztos, sajtószabadság korlátozását és vért, szocialista vert a csendőrség és katonaság szuronyaitól. Hanem van igenis hallatlan nagyfokú megszeppenés, időelőtti és ok nélküli félelem a „Kisvárdai Lapok”-nál, valamint Kisvárdai környékén.

A szocialisták itt-ott áthágták a törvényes rend korlátait. Való igaz. Nyomban rá ott voltak a büntető hatalom faktorai és megtelt szocialista foglyok a nyiregyházi kir. törvényszék gyűjtő fogháza. Sőt a praeventív intézkedések szükségének felismerése készenléthe helyeztet csendőrtáborát és katonaságot annyit, hogy 24 óra alatt halomra lehet az ő-szes szocialistákat. A felvilágosítás, kapacitáció, békeességes intelem minden eszközeivel harcza szálltak a főlényes mosoly vármegyházi urak a szocializmusmal. — És mindezeknek utána — hála Istennek — a kisvárdai augorok jóslata be nem vált.

Való igaz, hogy a szocialisták nem köszönnek a deputáció egyes urainak. — Mi, akik kevésbbé vagyunk megszeppenve, ezt elegendő óknak nem tartjuk a verálodozatra. Való igaz, hogy a szocialisták gyűléseznek, föleket oszlanak — in thesi, jobb napszámot akarnak, s ebben a vonatkozásban teljes azonosság és közösség halja át őket. Hanem való igaz az is, hogy az elmúlt évek csapásai és hatrányos gazdasági viszonyai nagy mérvű elszegényedést terjesztettek s hogy tehát a szocializmus egy részében kenyér-kérdés. — Mi, akik feltétlen büszkeséggel valjuk magunkat a tiszta szabadelvűség hívoinek és követőinek, az egyéni tevékenységet — ön-ön sorsának javítására irányzottan — tisztelni tudjuk. Igaz, hogy az eszközök és mód, amiket a szocialisták választottak, nem udvar képes. Bizonyára elhiszi azonban nekünk Kisvárdai és környéke, hogy a szocialisták nem forogtak Páris szalonjaiban, igaz az is, hogy valójában félre vannak vezetve lelketlen igaztók által mérőben üzleti érdekekből. A hűn érez sulya tehát nem nehezül reájuk. Ezeknek előre bocsátása után mi semmi képen sem vagyunk hajlandók a „Kisvárdai Lapok” és Karaffa politikájának hódoló lenni.

A mi politikánk az: megtenni minden óvintézkedést a baj túlbecsülése nélkül, ami a szocializmus kitorrésének megakadályozásához érett megfontolás után elégnék es alkalmasnak mutatkozik. A törvény kérelhetlen szigorával kimélet nélkül sulytani a törvényt es társadalmi rendet megsértő — szocialistákat.

A kisvárdai Karaffa politika szerint: Halomra lövetni a népet már most, hogy elejét vegyük egy két véres kimenetelű szocialista zavargásnak.

Ezek után nagyon kérjük a „Kisvárdai Lapok”-at es urakat, tartsák meg mi felőlünk, meg azok felől is, akik a „lágra lobbant fanatizmus tüzét szépen megirt közirattokkal válték elolthatni” továbbra is nagybecsű véleményüket, hogy t. i. „mi es a nyiregyházi hivatalos es nem hivatalos közönség nem akarjuk, vagy nem tudjuk a helyzetet a maga keserves komolysága szerint megbírálni.”

Azokat a kifejezéseket, amikkel a „Kisvárdai Lapok” szóban forgó vezércikkünk miatt illett, megbocsátjuk, mint a hogy megszokta bocsátani mindenki a láz beteg kifakadásait.

A szocialista mozgalom.

Nagyobb mérvű törvénytelenység a lefolyt héten nem fordult elő a szocialisták részéről, s ugy lázunk, a hatóságok erélyes

intézkedései főleg a csendőrség létszámának tetemes felemelése és egy gyalogsági zászlóaljnak Kisvárdra környékén történt elhelyezése elvette a szocialisták kedvét az erőszakos fellépéstől.

Sok helyen a nép önkényt felhagyott a szuggerrált elv követésével, s már is megtagadta a közösséget a szocializmussal. Fényes-Litke, Ajak, Anarcs szocialistái beismerték, hogy félre voltak vezetve, felhagytak veszedelmes törekvésekkel, s nem szocialisták többé. Alapos reményt lehet táplálni ezek után az iránt, hogy a mozgalom lassanként enged erejéből, s minden nagyobb baj nélkül fog elcsendesedni.

Nagy feltűnést keltett a Nyiregyházhhoz tartozó királytelki szőlőbeli lakosok szocialis mozgalma. A többnyire napszámos birtokosok között nyoma sem volt eddig a szocializmusnak. A napokban egy névtelen levelet találtak az egyik birtokos szőlőjében, amely felhívja őket a szocialistákhoz való csatlakozásra, különben fel fogják gyújtani. A nép megijedt, s készséggel engedett a palétások felszólításának. Az aláírási liven csakhamar 80-an vallották magukat szocialistának.

Hétfőn hóhánási munkát végeztek hatóság közeg felügyelete alatt. Ugyanakkor gyűléstől volt, amelyre a pandur tiltakozása ellenére valamennyien elmentek. A városi rendőrkapitány hírlérvén a szocialista gyűlést, másnap kiszállt a királytelki szőlőben és megtartotta nyomozatát. A gyűlés összehívóit: négy birtokost letartóztatott, s behozta Nyiregyházára. Az elvtársakat nagyon elkeserítette a csendőrség erélyes eljárása, s összeheszés után mintegy 80-an bejöttek Nyiregyházára kérni a hatóságot a társuk szabadon bocsátására. A hatóság természetesen a kérelem teljesítését megtagadta, s szelid figyelmeztetéssel hazaküldte a tömeget.

Másnap *Benes László* polgármester személyesen kiment a királytelki szőlőbe, s meghallgatván a panaszukat, megígérte nekik, hogy a hatóság mindent megtesz valódi panaszuk orvoslása érdekében. Együttal óva intette őket a szertelenségektől, mint amely komoly következményeket vonhat maga után.

A hatóság humanus magatartása jó hatással volt a félrevezetett lakosokra, s azóta ott nyoma sincs a forragnásnak.

Múmdokon legerősebb a forragnás. Hétfőn 4 letartóztatás történt.

Papón Gonda Lajos szocialista vezért a vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte.

Székelgen Fried Dániel birtokos cselédei valamennyien felsceptak szocialistáknak s megtagadták a munkát azzal az indokolással, hogy gyűlésbe kell menniök. Fried egyike a leghumánusabb birtokosoknak, akizhez eddig cselédei tisztelettel ragaszkodtak. A főszolgabíró erélyes intézkedéseket tett a vezetök megbüntetésére iránt.

Karászon még mindig tart az izgatottság. Innár áldozatot is követelt. Kardos kisbírónak a feleségét, erőszakos ellenállása miatt, 3 csendőr-szurony sebezte meg. Sebeibe pár napra belehalt. A bűnvizsgálat egyébként a kisvárdai esetből kifolyólag véget ért.

Baró Feilitsch Berthold főispán hétfőn ismét kiment a veszélyeztetett vidékre, hogy személyes tapasztalatai alapján tehessen meg a mozgalom elfojtására irányuló intézkedéseit.

A héten látogatást tett az inficiált területen **Jablánczy Sándor** csendőr-tábornok, **Reinle Gábor** ezredes és **Szilágyi Bertalan** őrnagy kíséretében. A szemle célja a csendőrség elhelyezésének szabályozása volt.

Megemlítjük még azt is, hogy az ügyészségnek a szocializmus miatt felszaporodott teendői szükségessé tették, hogy kísézőként **Perjéssy Mihály** nagyváradi kir. ügyész és **Meszlényi Antal** aradi kir. alügyész ideiglenesen Nyiregyházára küldessenek ki.

A lefolyt héten nagyobb rendezvarás és jelentékenyebb kihágás nem fordult elő.

Hírek.

— **Márczius 15.** Nyiregyháza város polgársága a szabadságharc 50 éves évfordulójának emlékeztüléül fényvel és meleg bensőséggel készült megünnepelni. A Benes László polgármester kezdeményezése folytán kiküldött bizottság e hó 12-én tartott értekezletében megállapította az ünnepek sorozatát, amely méltó lesz e város polgárságának hazafias érzületéhez. — A megállapított program a következő: Márczius 15-én reggel 8—10 óráig hazafias ünnepek tartanak az összes iskolákban. Az összes felekezetek lelkeszei felkérnek, hogy 10—11-ig Isten-tiszteletet rendezessenek templomaikban, ahol a képviselőtestület egy-egy küldöttsége venne részt. — Délután a képviselőtestület diszközgyűlést fog tartani, amelyen Öfelsége és Kossuth Lajos arcképeinek megfestése iránt tétetik indítvány. Az ünnepi beszéd tartására dr. **Ferlicska Kálmán** országgyűlési képviselő kériet föl. — A diszközgyűlést a nyiregyházi nők által a város részére készített diszközszóló felavatása fogja követni, jó idő esetén a városháza előtti téren, esetleg a „Korona” nagy-terében. — Itt az ünnepi beszédet dr. **Bartók Jenő** mondja, míg dr. **Vietórisz József** ódáját fogja elszavalni. Este 7 órakor általános kivilágítás lesz. — s végül társas vacsora a „Korona” szállodában. — A bizottság felkéri az iparos ifjakat, hogy ez évben márczius 15-ének külön ünnepléséről mondjanak le s csatlakozzanak a polgárság általános ünnepeéhez. Közreműködését megígérte az ünnepléyhez a dalárda is. — A vármegye márczius 14-én diszközgyűlést tart.

— **Kézbesítők postahivatal.** A kereskedelmiügyi miniszterium tervbe vette, hogy a nagyobb vidéki városokban a postai küldemények gyorsabb kézbesítése céljából a vasuti állomásokon külön kézbesítő hivatalokat állít fel. Ezeknek a hivataloknak az lesz a rendeltetésük, hogy a vasuton érkező postai küldeményeket a vonat megérkezése után azonnal szétkézbesítik a címzetetteknek, és pedig nemcsak a csomagokat, hanem például az utalványokat is oly módon, hogy egyenesen a készpénzt fizetik ki. Ezen terv megvalósíthatása céljából hétfőn érkezett meg a felhívás a helybeli postahivatalhoz is, hogy a város utcáiról s az egyes utcákban levő házakról kimutatást állítson össze és terjeszsen fel, hogy a kézbesítőhivatal szervezése annak alapján előkészíthessék. — Kapcsolatban megemlítjük, hogy a nyiregyházi helyi telefon létesítése biztosítva van, mert a miniszterium által kívánt minimális számmal: 30-nál több: 37 előfizető jelentkezett.

— **A jelmezestélyről.** Még a minden más beszéd tárgyát háttérbe szorító szocialista mozgolódások mellett is a mulatságok történetében is szinte szokatlan érdeklődést keltett fel és tart folyton ébren a növegyet jövő keddi **jelmezestélye**. Városszerte, természetesen különösen a leányos házaknál és a fiatal emberek között ugyszólván folyton arról folyik a szó. A jelmezeket már mindenki kiválasztotta magának. A legtöbb készen is van. Hanem azért a legtöbbben titokban tartják jelmezeiket. Meglepetésnek hagyják a jelmezesek felvonulására. Ez a felvonulás este pontban 9 órakor fog megtörténni s éppen azért a rendező bizottság kéri a jelmezeseket, hogy **legkésőbb fél kiléncz órára** sziveskedjenek a **buffet-terembe** összegyűlni. A buffet-teremből nyíló füves ajtókat ez alkalomra befűgőnyözök, hogy a táncsteremben összegyűlő jelmez nélküliek kíváncsi tekintetei elől elzárják a jelmezeseket, miglen azok a feltárló ajtókon át a terembe bevonulnak. — Megemlítjük még, hogy **Opris Oskár** az ezermester műfargaró a jelmezekhez szükséges legszeszélyesebb segédeszközöket, sőt egész jelmezeket is készít. Lakása a Kállai-u. 37. számú házban van.

— **A vasuti út.** A városi mérnöki hivatal a folytonos személyzet változások mellett is elkészült már a vasuti út kiszélesítésének,

kiepítésének és csatornázásának részletes tervével. A helyszini felvételt és lejtémetezést még **Küzdényi Szilárd** kezdte meg, ki mellett csakhamar **Szeszich Elek** okl. mérnök, **Szeszich Lajosnak**, a Nyirvizz-szabályozó társulat igazgató-mérnökének a fia alkalmaztatott a nagy munkánál, aki aztán a Küzdényi Szilárd távozása után maga folytatta a munkákat, az időközben megérkezett **Vass József** segéd-mérnök közreműködésével, úgy hogy a tervek készítőjének tulajdonképen **Szeszich Elek** okl. mérnök tekinthető. — A terv szerint a tulajdonképeni vasuti út az ut két oldalán már meglévő házakig szélesíttetik ki, s így az út, egész hosszában, 31 méter széles lesz. Az út két oldalán a házak mentén 3—3 méter széles aszfalt járda van tervezve. — Ezekben belül mindkét oldalon 1—1 méter szélességű utrész szabadon hagyatnék a fasorok és a lámpaszlopok számára. Az út közepén a kocsi közlekedés számára 12 méter széles kockkaköbörkület van tervbe véve. A kocsi út és a fasorok között még mindkét oldalon 5 1/2—5 1/2 méter széles úgynevezett vendégút marad kikövezetlenül. Ezek egyikén építhető ki a villamos vasut. — A vasuti út kiepítésével megszüntetnék az utnak a Morgenstern-féle faraktár melletti hajlása is. A Barzó-féle telek kisajátításával ugyanis az ut egyenes irányban vezetne a Széchenyi-terre s a kocsi út a téren körív alakban kanyarodnék a városház-utczába. (A „Szarvas”-korcsma melletti utrész tehát egészen feleslegesé válnán, az a „Szarvas” telkéhez lesz csatlakozható, ami által ez a telek olyan területtel gyarapodik, hogy azon a város kézzelmelesen létesítheti a különálló rendőrségi épületet és tűzoltó laktanyát, amire a városháza épületnek innár nagyon is szük volta miatt egető szükség van.) A városház-utczán a kocsi út szintén 12 méter szélességben tervezetik, a gyalogjárók helyén pedig 2 1/2—2 1/2 méter széles aszfalt-utczát. Az utépítéssel szoros kapcsolatban levő csatornázás kérdése a tervben akként van megoldva, hogy a vasuti út mentén 2 betonsatorna tervezetik, körülbelül a mostani árkok helyén. Az Erkertern keresztül két nyílt árkok szolgálja a déli városrészt vízének az Érfolyóba levezetésére, míg a szentmihályi-utca környékének vizeit egy a színház mellett elvonuló betonsatorna fogja levezetni. A vasuti út kiszélesítése azonban szükségessé teszi az Érfolyón levő hid kiszélesítését, illetve minthogy a meglévő hidnak különben is keskeny a nyílása, egészen új hid építését. Mindezen munkálatok költségeit — a kisajátítási költségeket ide nem értve — a tervezet 147,000 forintra teszi, ami azonban természetesen árlejtés utján bizonyos mértékig csökkenthető lesz. — A tervek jóváhagyás végett a lehető rövid időn belül felterjesztetnek a vármegyéhez, úgy hogy a kiepítéshez már a tavaszon hozzá lehet kezdeni. — Ezzel kapcsolatban azonban nekünk már most volna egy megjegyzésünk. És ez az, hogy miután a vasuti út kiepítésénél a munkák nagy része, mintegy 50000 forint értékben, napszámos munka, a magunk részéről azt tartanók lehelyesebbnek, ha a város tekintettel volna az elmúlt év felette kedvezőtlen gazdasági eredményére s az ebben gyökerező szocialis hajlamokra és nem adná ki az egész munkálatot vállalkozóknak, hanem legfeljebb csak egyes különösebb ipari szakértelmet igénylő részeit, a többieket pedig lehetőleg házilag végeztetné a mérnöki hivattal, hogy ekként különösen a napszámosokat ne tenné ki a vállalkozók mennél nagyobb hasznót kereső törekvéseinek.

— **Halólozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, **Nánássy Mihály** m. kir. honvédszázad főhadnagy neje szül. **Hempfling Otília** úrnő tegnap, szerdán délután 1 órakor hosszas szenvedés után, életének 20-ik évében elhunyt. A gyászest annál mélyebb részvételt keltett városszerte, mert a fiatalon elhunyt úrnő csak a múlt évi november 11-én lépett házasságra oly korán özvegyen maradt férjével.

— **A kerékpár-egylet közgyűlése.** A nyiregyházi kerékpár-egyletűl rendes közgyűléstársaságosaravál egybekötvé, a mult szombaton este tartotta meg a Korona szálloda éttermében. **Kovács Győző** egyesületi elnök bejelentette a közgyűlésnek, hogy az egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. **Dr. Hoffmann Mór** egyleti titkár olvasta fel ezután az egyesület mult évi működéséről megirt jelentését, amelyet a közgyűlés tudomásul vett. A pénztári számadások felülvizsgálásával egy három tagu küldöttséget bízta meg. — Az alapszabályok értelmében lemondó vezetőség tagjait ismét egyhangulag megválasztván, az egyesület elnöke a következő évre is **Kovács Győző** városi főszámvévo, titkár **dr. Hoffmann Mór** ügyvéd, pénztáros **Tahy István** kereskedő. Menetparancsnokok: **Tester Lajos** és ifj. **Soltész Gyula**. A közgyűlés egyidejűleg megállapodott abban is, hogy a tagok a tagsági díjakat (havonként 1 korona) a téli hónapokban is fizetni kötelesek, továbbá hogy a dresz és az egyesületi jelvény viselése társas kirándulásoknál kötelező, sőt az egylet és tagjainak érdekében magánkirándulásoknál is kívánatos.

— **A nyiregyházi takarékpénztár egyesület** évi rendes közgyűlését a mult vasárnap délelőtt tartotta meg a saját helyiségében. A igazgatóság jelentését a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette s a 249577 frt 56 kr nyersjövedelemből a betét kamatok, tisztí fizetések, adók, üzleti költségek, leírások és helyesgébér 189517 frt 80 krnyi összegének levonása után maradó 60360 frt 86 kr, illetve az előző évről áthozott 263 frt 88 krral együtt 60624 frt 74 kr tisztanyereség felosztására vonatkozó javaslatot elfogadták. Ezen javaslat szerint az osztalék 1000 drb. részvény után 45000 forintot, vagy is részvényenkint 45 forintot tesz ki. Jótékony célra az intézet a tisztanyereségből 675 frtot juttat a következő felosztás szerint: 1. Helybeli elemi iskolákba járó szegény gyermekek ruházatára: 50 forint az ág. ev. egyház rendelkezésére, 12 forint 50 krajczárral a többi négy egyház rendelkezése alá (izraeliták statusquo értve), mint előbbi években 100 forint 2. Nőgyuleteknek: városi 60 forint, izr. 30 forinttal 90 forint. 3. Helybeli kereskedelmi alsófoku iskolának 50 forint. 4. Helybeli szegények részére a városi polgármester kiosztása alá 100 forint 5. Eötvs alapnak 10 forint 6. A felekezet nélküli népnevelési egyletnek helyben 25 forint. 7. Protestáns Országos Árvaháznak 10 forint 8. Vakok intézetének Budapesten 10 forint. 9. Gyermekek védegyeletnek Budapesten 10 forint. 10. Stefánia gyermek-kórház egyletnek Budapesten 10 forint. 11. Helybeli alsófoku ipariskolának 40 forint. 12. Országos lelenzsházra 20 forint. 13. Váci siket-néma intézetnek 10 forint. 14. Tanítók árvaházi egyesületének 10 forint. 15. Felvidéki magyar közművelődési egyesületnek 25 forint. 16. Elzüllött gyermekek menházára 10 forint. 17. Magyar írók segélyegyletének 10 forint. 18. Szabolcsmezei tanítók önszegélyző egyesületének 10 forint. 19. A temesvári siket-néma intézetnek 10 forint. 20. Helybeli nőipariscolának 40 forint. 21. Nyiregyházi ág. ev. főgymnáziumnak 50 forint. 22. A torontali megyei inségesekeknek 25 forint. Végül az igazgatóságból az alapszabályok szerint kilépő tagokat újból beválasztották.

— **Gyászrovat.** Kovács Ferenc városi pénztáros és neje, szül. Rottaridesz Róza mint szülők, Kovács Gyula, Kovács Jolán, férj. Paulay Józsefné, Kovács Béla, Margit, Károly, László, Jenő és Irén, mint testvérek, özv. Rottaridesz Sámuelné mint nagyanya, mely fájdalommal tudatják szeretett gyermekük, testvérük, illetve unokájának **Kovács Pálnak** hosszas és kinos szenvedés után, folyó 1898. évi február hó 16-ik napján élete 16-ik évében történt gyászos elhunytát. A korán elkötözött drága halott földi maradványai 1898. február hó 17-ik napján délután 3 órakor fogják a szülői házból (virág-utca 12. sz.) az ág. ev. szentegyház szertartása után

örök nyugalomra tételni. Nyiregyházán, 1898. február 16-ik napján. Emlékezete legyen áldott, s nyugalma boldog.

— **A Szabolcsi Hitelbank** tegnap, szerdán délután tartotta meg évi rendes közgyűlését a részvényesek élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés mindenek előtt tudomásul vette az igazgatóság jelentését az elmúlt üzleti év eredményéről. Majd az alapszabályokon eszközölt némi módosításokat, melyek közül felemlítendőnek találjuk, hogy a részvények szelvényeinek elévülési határidejét 5 évben állapították meg s az üzletágakat kamatozó pénztári jegyek kibocsátásával bővítették ki. Az igazgatósági tagok közül kilépő **Czukker Henrik** és **Szerty Gyulát** ismét megválasztották s egyidejűleg **Czukker Henriknek**, **Homolay Gyulának** és **Flegmann Lipót** vezérigazgatónak, mint akik az intézet alapítása s így egy negyed század óta fejtettek ki odaadó tevékenységet az intézet felvirágoztatása körül, jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. — Az intézet 3.666.209 frt 24 kr pénztári forgalom mellett 22.511 frt 27 kr nyereséggel zárta az üzletét. Ennek felosztására az igazgatóság a közgyűlés által elfogadott javaslata a következő volt: Leírásokra 3878 frt, 12% igazgatósági jutaléka 2235 frt 99 kr., 5% a tartalék alaphoz 819 frt 86 kr., A felülvizsgáló bizottság díjazása 300 frt Osztaléka 14000 frt (Részvényenként 14 frt.) Külön tartalékalaphoz 230 frt Jótékony célra 147 frt 42 kr., Nyereség-átviteli 900 frt.

— **Műkedvelői előadás Nagy-Kállóban.** A nagykállói műkedvelő társulat folyó 1898. évi február hó 19-én, szombaton **Divizy Lajos** 15 éves műkedvelő társulati rendezősege és műszaki vezetőségének megünneplése alkalmából, dr. **Jósa András** közreműködésével, diszoldadásul saját helyiségében (nagy vendéglőben) színelőadást tart, mely alkalommal színre kerül *A csigány*, eredeti színmű 3 felvonásban, zenével, dalokkal és táncszelírt: Szilgietti. Ügyelő **Goldberger Sámuel**. Személyek: Varszegi gazdag földes urfi **Kolozsváry Dezső**, Kurta nagy gazda agglégény **Kalmár Ödön**, Gyuri onoka öcsese **Benedek Lajos**, Márton parasztgazda dr. **Jósa András**, Rebeka felesége özv. **Holló Károlyné**, Évi ennek leánya első férjéltől **Horváth Erzsike**, **Zsiga** cigány **Divizy Lajos**, gyermekei: **Peti Szabó Antal**, **Rózi** dr. **Kelen Lipótné**, Ferke urasági hajdu **Ralovits Pál**, Kis bíró **Horváth István**, Kondorné **Kolozsváry Dezsóné**, paraszt leányok: **Sári Deme Erzsike**, **Panni Mihalovics Marika**, **Erzsi Deme Luiza**, egy örg **Thoma István**, Násznagy **Nagy Károly**, vőfélyek: 1-ső **Klánicza János** 2-ik **Nagy Jenő**. Parasztok, nők, leányok, lakodalmas nép. Történi 1840-ben Varszeghy jószágán. Helyárok: **Körszék** az első nyolcz sorban 1 frt 20 kr., a többi ülőhely 80 kr., állóhely 50 kr. diákjegy 25 kr. Jegyek előre válthatók **Vaskovics Ödön** ur gyógyszerteráiban és este 6 óratól a pénztárnál. Kezdete 7 és fél órakor.

— **Kenézilők az esküdtzsek előtt.** A mult szombaton tartott meg a debreczeni sajtóbiróság előtt abban a sajtóperben a tárgyalás, amelyet **Lőrinczy István** hivatalától fegyelmi uton elmozdított volt kenézilői jegyző **Barta József** ref. lelkész, **Kutka Izidor** g. kath. lelkész, **Hegedűs János** ref. és **Pávay Miklós** g. kath. tanító, valamint **Vezéri Ödön** szolnoki lapszerkesztő ellen indított ez utóbbinak lapjában, az előbbiektől közzé tett nyilatkozat miatt. **Lőrinczynek** azonban ezutal nem volt olyan szerencséje, mint két héttel ezelőtt, amikor az esküdtzsek, mint annak idején részletesen megirtuk, az ő panasza alapján a vádlottakat, kettő kivételével, vétkekeknek mondta ki. A tárgyalás élelőtt 9 óratól éjfélig tartott. A vádlevél most is telve volt a vádlottak elleni sértő kifejezésekkel, miért is azok képviselőiben **dr. Benedek János** védőügyvéd az iratokat a vádlevélben foglaltak megtorlása végett az eljárás befejeztével a büntető bírósághoz kérte áttételni. Az esküdtzsek verdiktje a vádlottak egyikét sem találta bűnösnek, miért is a törvénysszék is felmentő határozatot hozott, a

felmerült eljárás költségek viselésére pedig a magánpanaszlót kötelezte.

— **Az uffejértői hangverseny**, mely f. hó 12-én az uffejértői kaszinó intelligens közönséggel zsufoóság megtelt nagy-teremben tartott meg, — mint lapunknak írják — uger erkölcsileg, mint anyagilag, a legjobban sikerült. A dalárda még mindössze csak egy év óta áll fenn, s tagjai nagyobbrészt olyanokból állanak, kik a kotta ismeretében teljes jártassággal nem bírnak, mégis oly sikert értek el, hogy a meglelt hallgatóság elismerését vívták ki. S ezen sikerük elérésében legfőbb érdem **Szabó Gyula** karmestereké, ki is dal- és zene-műszerkeivel igyekezett az általa vezetelt daleyezet az elért niveau-ra emelni. Különösen szépen sikerült a **Péczeley Sándor**, **Ajtay József**, **Szabó Gyula**, **Katona Zoltán** és **Oross Péter** által előadott quintet. — Szép volt a **Péczeley Sándor** cimbalom-játéka, amelyen meglétszótt az előadó kitűnő zenei tehetsége, mert az előadott népdalokat oly érzéssel játszotta, hogy a hallgatóságok játékválal jószággal magával ragadta. Jól sikerült a **Bagameri Károly** és **Maldary Papp Ernő** debreczeni hittanhangatók szavallata is. — Az est sikeréhez igen nagy mértékben járult hozzá **Bán Lajos** és **Murányi Géza** komoly és víz szavallatával, ugyszint a nyiregyházi református egyházi daloskört ott volt tagjai által előadott magyar népdalok egyvelegével, kiket is a közönség elért sikerüket a legnagyobb elismeréssel jutalmazott s a dalokat többször megismételtette. A hangverseny befejezte után reggeli 7 óráig tartó táncmultság volt. — **M.**

— **A kereskedő-íjjak** mult szombati batyubálja alkalmából jegyeiket megváltották: **Fried Dániel**, **Burger Pál**, **Stern Jenő**, **Friedmann Sándor** 5—5 forinttal; — dr. **Hartstein Sándor**, **Führer Ignác**, özv. **Führer Zsigmondné**, **Gansl Lipót**, **Tahy István**, **Weinberger Arthur**, **Ungár Lajos**, **Friedmann Jakab** 3—3 forinttal, **Geiger Béla** 2 forint 50 krral, **Ruzsonyi Pál**, **Jakabovits Mór**, **Blumberg József**, **Glöcksmann Mór**, **Goldstein Gyula**, **Hegedűs Ignác**, **Guttman Henrik**, **Bruck Vilmos** (Nyir-Bátor) 2—2 frttal, **Kemeny Mór**, **Eisler Károly**, **Hirschler Mór**, **Friedmann Miksa**, **Jóba Elek** 1 frt 50—1 frt 50 krral, **Schwarz Lajos**, **Rosenthal Gábor**, **Horn Sámuel** 1—1 forinttal, **Schiller Gyula** 1 forint 50 krajczárral. — A mulatság alkalmával felléltettek: **Léderer Ignác**, **Haas Ignác**, dr. **Ferlicska Kálmán**, **Grosz L. H.** 7—7 frttal, **Hoffman Mihály** 4 forintot, **Groák Ödön**, dr. **Hoffmann Emil** 3 frt 50—3 frt 50 krt, **Rózsa Lajos** **Mandel Gusztáv** 3—3 forintot, ifj. **Häufler Lajos**, **Pavlovits Sándor** **Klár Márton**, dr. **Flegmann Sándor**, **Klár Leó**, **Lichtmann Dezső**, **Bergstein Adolf**, **Silberstein László**, **Baruch Arnold**, **Klár Andor**, **Glück Ignác**, ifj. **Szamuely Lajosné**, **Baumann Mór**, **Samuely Aurél**, **Morgenstern Dezső**, dr. **Rosenberg Emil**, dr. **Flegmann Jenő**, **Bleuer Sámuel**, **Erényi Sándor** (**Biri**), **Surányi Imre**, **Klár Gusztáv**, **Hajós Emil** (**F.-Encs**), **Mandel Gusztáv**, **Zoltán József** (**Kótaj**), **Baruch Artur** 2—2 frttal, **Silberstein Miklós**, **Groák Lajos**, dr. **Paczauer Béla**, **Csapkay Gyula**, **Flegmann Bertalan** **Juhász Étele**, **Szabó Mihály**, **Nádossy Dezső** 1 frt 50—1 frt 50 krt, **Friedmann Vilmos**, **Rottenstein Ede**, **Gleichmann Soma**, **Szél Albert**, özv. **Rottmann Lajosné**, **Baruch Jenő**, **Friedlieber Mór**, dr. **Fodor Sándor** (**Gáva**), **Guttmann Zsigmond**, **Friedlieber Ignác**, **Mandel Jenő**, **Pollacek Géza**, **Schlesinger Miksa**, **Goldmann József**, **Schwarz Izidor**, **Lichtstein Miksa**, **Grünberger Endre**, **Grünberger Lajos**, **Grossmann Samu**, **Rochlitz Ignác** (**Kemecse**), **Rónay Jenő**, **Engel Ödön**, **Fischer Armin** 1—1 frttal, **Papp Sándor**, **Wassz Jenő**, **Bottstein Gyula** mérnök (**Tokaj**), **Hajdu Imre** **Balkányi**, **Schwarz Adorján**, **Csepka Zoltán**, **Laskay Endre**, **Goldmann Sándor**, **Goldstein Tivadar**, **Fazekas János**, **Hunyady László**, **Kun Armin**, **Dr. Korányi Endre** 50—50 kr. — **Benci Gyula** zenekar vezető

úr a kialakuló zenedijből 10 forintot volt szíves az egylet javára elengedni.

— **Álarcos bál.** A nyiregyházi iparos-íjuszó önképző-egylete saját penztára javára folyó évi február hó 22-én farsang utolsó napján egyetelen összes helyiségében con-fetti és serperntin csatálva összekötött álarcos bált rendez. Belépti díj: személyjegye 60 kr., családjegye 1 frt 50 kr. Álarcs nem kötelező. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Az estély sikere érdekében kéri a rendezőség a megjeleni szándékozó hölgyeket, hogy álarcos öltözetüket lehetőleg saját ruhadarabjaikkal minden költség nélkül állítsák elő. Kívánatra a meghívó előmutatandó. Kezdeté este 8 órákor. Gyegy a meghívó felmutatása mellett Nagy Géza egy. pöntáros urnál (Pazonyi-u. 14. sz.) válthatók. Felvilágosítással szívesen szolgálnak: Borók János, Kéry József, Kiss Andor, Nagy Géza urak, valamint a rendező-bizottság többi tagjai is. — Szünetek alatt Csing és Ling angol bohócok felléptek.

— **Köszönet nyilvánítás.** A helybeli gazdasági és kereskedelmi hitelbank-intézet te. igazgatósága, a növegyet által fenntartott árva-ház javára, 50 frtot, a takarékpénztár pedig 60 frtot voltak szíves adományozni. Fogadják az intézet a te. igazgatóságai kegyes adományaikért őszinte hálas köszönetünk nyilvánítását.

— **Csőd.** A nyiregyházi kir. törvény-szék, mint csődbíróság özv. Gorzó Jánosné kék festőváson kereskedő ellen csődöt nyitott. Csődbiztos *Mrás János* törvényszéki bíró, tömeggondnok dr. *Prok Gyula*, helyettese dr. *Zinner Samu*, nyiregyházi ügyvegek. — Bejelentési határidő április 16, a felszámolási tárgyalás határnapja május 14, a csőd-választmány megalakítására pedig május 17. napja tűzött ki.

— **A statisztikai hivatal kiadványai.** A m. kir. központi statisztikaihivatal 1898. évi kiadványosorozatában a következő kiadványok fognak megjelenni egymint: 1. A magyar Statisztikai Évkönyv 1897. évi folyamata, amely, mint a megelőző évfolyamok, a magyar állam összes területi, népességi, közgazdasági, köz-műveltségi és egyéb közérdeklő viszonyairól tartalmaz statisztikai adatokat. 2. A Magyar Statisztikai Közleményekből az 1898. év folyamán három folytatásos kötet, amelyek közül az egyik a magyar korona országainak 1897. évi külkereskedelmi forgalmát fogja tartalmazni és csatlakozik az e tárgyra vonatkozó és évről-évre megjelenő közleményekhez. Egy közlemény fog megjelenni a magyar korona országának vasutjairól az 1894., 1895. 1896. évekre vonatkozólag együttesen s végül egy közlemény a magyar korona országainak 1897. évi népesedési mozgalmáról. 3. A Statisztikai Havi Közlemények 1898. évi folyamata, amely a havi közlésekre érdemes és ily közlésre alkalmas statisztikai adatokat minden órára vonatkozólag a következő hó végén fogja az érdeklődőknek szolgáltatni. 4. A „Magyarország Tiszti cím- és névtára” című kézikönyv, mely az 1898. évvel a XVII. évfolyama lép. 5. A Magyar Korona Országainak Helységnevtára. A m. kir. központi statisztikai hivatal 1898. évi kiadványosorozatában előirányzott összes — mintegy 600—700 iv terjedelemben megjelenő — kiadványoknak előfizetési ára együttesen, — tehát a Helységnevtárt is beleszámítva, 13 forintban van megállapítva. Az előfizetési pénzek a megrendeléssel együtt közvetlenül a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz (Budapest, II. kerület, Oszlop-utca) küldendők be.

— Lapunk hirdetőmánya között fel-található boltbérleti hirdetőmnye e helyütt is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Apróságok a hétről.

A múlt héten a rendőrség dicő ügét örökítetük meg e helyen abból az alkalomból, hogy párbaj-megakadályozási ambíciójából

kifolyólag egy párbajt két izben is sikerült megakadályoznia.

Most is a rendőrségről szól az ének. Hanem ezekben a törtérikben már amannál is kevesebb a köszönet.

A múlt pénteken a királyteleki grófi uradalom számtartójának valami uradalmi illetékgyűből kifolyólag dolga akadt a városi adóhivatalnál. A számtartó ur meglát a város-háza kapujában egy rendőrt, kérdezi tőle, hogy merre van az adóügyi tanácsos hivatalos szobája. A rendőr nagyot néz s őszintén kijelenti, hogy azt az urat nem ismeri. Erre a számtartó ur kerülő uton akarva czéjét elérni, azt kérdezi, hogy hát merre van az épületben a városi adóhivatal?

Meginterwiewolt rendőr erre még nagyob-bat néz, s azt feleli:

— Azt sem tudom kérem aláson, mert én csak ujév óta szolgálom!

És hogy a história még teljesebb legyen a számtartó ur ekkor egy másik, szintén ott ügyelző rendőrhöz fordult felvilágosítás-ért, de attól is azt a választ nyerte, hogy ő sem tudja, hol található meg a városi adóhivatal!

A számtartó ur szerencséjére épen arra jött a város polgármestere, tőle kapta meg aztán azt a felvilágosítást, amit dicső rendőreink talán csak „a legszelebb körü nyomozás” után tudtak volna megadni

*

A másik história. szintén a rendőrségről szól.

Szombaton két vitéz huszár az a bravurt követte el, hogy nyílt utcán belekötve egy Gruber Adolf nevű szabó-mesterbe, egyikőjük egy pofon ütötte, hogy orrán-száján megindult a vér.

A „sérlemezett” természetesen rendőr után kiabált. Aránylag rövid idő alatt meg is jelent egy, aki a nagy lármára összecő-dült emberek biztatására szintén aránylag rövid idő alatt elhatározta, hogy a katonák bekiséri. A hadiak azonban szintén természetesen nem akartak engedelmeskedni.

A csődületre meg egy s később meg-int egy rendőr érkezett oda, — de a vitézeknek a tulerő sem imponált. Sők egyikük az összegyűlt ellenséges magatartását látva, ekként akarta a közvélemény maguk iránt kedvezőre hangolni:

— Ne hagyjátok czoczilista bajtársak! Mi is czoczilisták vagyunk!

A mindinkább szaporodó tömegre azonban ez a divatos jelszó sem volt hatással. Csak annál hangosabban és erélyesebben követelték a rendőröktől, hogy a különben is fegyvertelen katonákat vigyék be.

Ekkor az egyik huszárnak uj eszméje támadt. Kedélyesen megvergette az egyik rendőr vállát s azt mondta neki:

— Nem tudja kend komám, hogy katonát nem szabad a rendőrnék bekisérni?

A rendőrök erre gondolkodásba estek és attól tartva, hogy „hivatalos hatalommal való visszalest” követnének el, ha az ellenszegülő huszárokat ezen felvilágosítás után is bekisérnék, utjokra bocsátták őket.

Az ekként megszabadult katonák szerencsétlenségére azonban, véletlenül egy honvéd-százados ment arra talyigán, aki is látva a még mindig zugó népesoport közt a két katonát, leszállt s neveiket följegyezte notesbebe szoczialista voltak történt hivatkozásokkal együtt.

*

A harmadik história a „czoczilisták”-ról szól.

A fényes-litkeiek az első voltak azok között, akik felsaptak a „Várkonyi ténsur” hívei közé. Földosztásról, könnyű meggazdagodásról álmodoztak ők is.

A litkei intelligens emberek azonban nem veszítették el a fejüket. Talán okuk sincs reá. A főbíró (amely tisztesség ez idő szerint egyik ottani birtokos kezében vagy

letéve) a jegyző, a papok, meg a többi „kaputos” emberek elhatározták, hogy ők egész bátorsággal és nyíltan megkérdzik a „czoczilisták”-tól, hogy mit akarnak hát voltaképen?

Ugy is tettek. Összehívták a czoczilisták vezetőit. — Mikor aztán azok a földosztást emlegették, szépen megmagyarázták nekik, hogy arról ne ábrándozzanak, mert hiszen a földtulajdont megvédi az állam, amelynek van ehhez csendőre, katonája, pénze; hanem ha van valami teljesíthető kívánságuk, mondják meg bátran, ők az „urak” veük együtt készek arra, hogy bajaik orvoslását illetékes helyen kieszközöljék.

Igy aztán kölcsönös bizalommal feltárták a czoczilisták bajait, hogy rossz volt a termés, ami termelt is, előre eladták olcsó pénzen, most nem tudnak miből megélni „ujjg.”

Az „urak” erre gondoltak egyet. Közülök négyet, a „czoczilisták” közül is négyet deputácizba küldtek a vármegye alispánjához, hogy a határkban tervezett utépítésnek a litkeiek által teljesíthető részét bizza a litkeikre. Hadd keressenek abból pénzt, míg az uj beír.

Ugy is történt. A deputáció a héten hétfőn bejött Nyiregyházára és eredmény-nyel járt.

És mert a litkeiek belátták, hogy az „urak” nem félnek tőlük, de ha panaszkul van, azt meghallgatják, a bajon segíteni akarnak: Fényes-Litkén megszűnt a szoczializmus!

*

A nyiregyházi takarékpénztár vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűléset. A megjelent részvényesek jól-eső érzéssel veték tudomásul az igazgatóság jelentéséből az elmúlt üzleti év eredményét, amely szerint — bár az eredmény az előző évinél valamivel kedvezőlenebb — egy-egy részvényre most is 45 forint osztalék jut, sőt juthatna több is, ha az igazgatóság nem inkább a tartalékalap növelését tartaná cél-szerűnek.

A közgyűlés el is fogadta az igazgatóság jelentését és helyeselte a tartalékalap növelésére irányuló politikáját is, — csak Belfi András volt, szokása szokása szerint, ellenkező véleményen.

Ki is fejtette véleményét, mely abban kulminált, hogy minek szaporítsák a tartalékalapot? Minek es kinek? — Meg aztán mire való az intézeti tisztviselő nyugdíjalapja? Van azoknak fizetésük úgy is elég, sőt sok is. Mások olcsóban is hajlandók volnának elvállalni. Főként azonban az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok tantimeji ellen szónokolt és az ellen a szokás ellen, hogy a kilépő tagokat mindig újból megvalasztják. Idője volna már — szerinte, — hogy másokra kerüljön a sor, mások is elfogadnák azokat a jutalékokat!

— Talán Belfi ur is! — szól közbe egy incselkedő hang.

— Én nem magamra gondoltam — vágja ki magát a szónok, — de ha a többség úgy kívánja, én is elfogadom! — jelenti ki nagy derűltség közepette.

Hanem bizony a többség nem kívánt 10le ilyen nagy áldozatot.

Vasárnap este a nyiregyházi városi dal-egylet dalestelyt rendezett.

Utána tánc is volt.

Tehát táncos multság volt.

És tegnap, szerdán este 12 óráig nem volt párbaj Nyiregyházán!

Színház.

Február 10-én csütörtökön — Folt a mely tisztje. Echegary nagyírú drámája került színre melyet csak nem régeiben adott először a nemzeti színház. Az előkelő kis közönség igazán élvezettel nézte végig a darabot. A ki végig élvezte ezt a remek

dramát az előtt indokolva lett az a — folt a mely tisztít — láz mely fővárosunkat és a sajtót elfogta midőn Márkus Emília asszonyt — Matildet látta. Igaz, hogy az az önmegtartózkodás, az a türelem mely Matilde jellemében koncentrálna van egy mártírtól egy aszkétától is sok lett volna de ezt a karakterbeli valószínűtlenséget elfeledtetni velünk a nyelvezet fennsége a szenvedélyek színes ecsetelése és a darab haladására befolyással bíró szituációk mesteri kompozíciója. Nem foglalkozunk részletesen a darabbal, hiszen ez a dráma napokon át volt témája a fővárost sajtójának s így mindnyájunknak alkalmunk volt a dicséret és lerántó kritikák egész özönét olvasni de azt nyugodtan garantálhatjuk Deák urnak, hogy ha még egyszer színrre hozza ezt a foltot szép közönsége lesz hozzá. Ha a kikapós patikárius vonzott két estén át, mennyivel inkább fog vonzani ez a mester mű, melynek szépségeit ha fokozni talán, de lerontani alig lehet, hiszen a szerepek száraz felolvasása is élvezetet nyújtana. A szereposztás a következő volt: Matilde *Zoltán Olga*, minden tehetséggel azon volt, hogy játékát megközelítse szerepét a megelődött évről fizetésekre nézve hátrálékban maradt tagokat.

45. §. A kör pénztárnoka kezeli az egyesület pénztárát, a bevételek és kiadásokról naplót vezet, elkészíti s előterjeszti a rendes évi költség előirányzatot, s bejelenti a megelődött évről fizetésekre nézve hátrálékban maradt tagokat.

46. §. A kör pénztárába történő befizetéseket eltagadja és nyugtázza, a belépő tagoknak kiszolgáltatja a feivételi jegyeiket, s az elnök, illetve a titkár utalványára a fizetéseket eszközöli. A kezelt pénzekért a közgyűlésnek felelős.

47. §. A könyvtárnok az igazgató választmány által megállapítandó szabályzat értelmében kezeli a kör könyvtárát, s mindenemű egyéb ingóságait, melyek a titkár illetőleg pénztárnok felügyelete alá nem tartoznak.

48. §. Az ügyész az igazgató választmány utasítására az illetményekben hátrálékos tagokat tartozásuk lerovására szorítja, s mint a kör jogtanácsosa és ügyvédje annak követeléseit érvényesíti és anyagi érdekeinek megóvásáról gondoskodik.

49. §. A szellemi munkásságnak az egyesület feladat körébe felelő különböző ágaihoz képest, az egyenlő irányban törekvő erők csoportosítása s belterjesztésük működtetése céljából a kör saját tagjaiból szakválasztmányokat alakít, melyeknek feladata a szellemi munkásságának hatáskörükbe utalt ágára nézve irányadó, buzdító, kezdeményező és vezető szerepet vinni.

50. §. Három szakválasztmány alakíttatik és pedig:

a) irodalmi és zenészi szakválasztmány;

b) színészi szakválasztmány;

c) a magyar nyelvet, a magyarországi terjesztő s a magyar nemzeti szellemet ápoló szakválasztmány.

51. §. 1. Irodalmi és színészi szakválasztmány teendői.

a kör háziestélyeiben felolvasások és szavaltatokkal vesz részt. A tudomány és irodalom terén felmerülő vívmányok és nevezetességek megismertetéséről gondoskodik. Az előadások zenei részét rendezi. Művészek meghívása, s fellépések előkészítése által emeli a zene iránti érdeklődést s a zeneművészeti képzettséget. A kör zene értő tagjait saját igazolása alatt daltársulatba és zenekarba egyesíti.

Az irodalmi vagy felolvasó estélyek részletes programjának összeállítása e szakosztály hatáskörébe tartozik.

52. §. Felolvasások tartására a kör bármely tagja vállalkozhatik és pedig, akár önmaga, akár a szerző beleegyezésével másnak munkájára nézve; tartozik azonban a

elragadó dalolásával féltékenyené tett volna egy szerelmes fülemülét. Minden énekszámát zajos taps követte. Dalát a szerelemről megismételte, engedve a szünni nem akart tetszészajnak. *Szalóki Dezső* derekasan kitelt magáért mint Ádám a madarász. *Krémer és Barabás* Lasskó és Nasskó professzorok erős komikummal színezték szerepüket. *Saabó József* Szaniszló testőr tiszt szépen énekelte ügyes játékát a földszint tappsal méltányolta. *Tarnai Leona* szokott élénk játékmódjával ez este is gyönyörűsége szolgált a nézőtérnek. *Nagy Mari* Adeiladáját nem sokan tudnák utánozni. *Deák* mint Csörsz kétségbeesett non-szalanszval, *Németh* mint Schneck kifogástalanul játszott.

A „Bessenyei kör” alapszabályai.

5. Pénztárnok.

45. §. A kör pénztárnoka kezeli az egyesület pénztárát, a bevételek és kiadásokról naplót vezet, elkészíti s előterjeszti a rendes évi költség előirányzatot, s bejelenti a megelődött évről fizetésekre nézve hátrálékban maradt tagokat.

46. §. A kör pénztárába történő befizetéseket eltagadja és nyugtázza, a belépő tagoknak kiszolgáltatja a feivételi jegyeiket, s az elnök, illetve a titkár utalványára a fizetéseket eszközöli. A kezelt pénzekért a közgyűlésnek felelős.

6. Könyvtárnok.

47. §. A könyvtárnok az igazgató választmány által megállapítandó szabályzat értelmében kezeli a kör könyvtárát, s mindenemű egyéb ingóságait, melyek a titkár illetőleg pénztárnok felügyelete alá nem tartoznak.

7. Ügyész.

48. §. Az ügyész az igazgató választmány utasítására az illetményekben hátrálékos tagokat tartozásuk lerovására szorítja, s mint a kör jogtanácsosa és ügyvédje annak követeléseit érvényesíti és anyagi érdekeinek megóvásáról gondoskodik.

VII.

A szakválasztmányok.

49. §. A szellemi munkásságnak az egyesület feladat körébe felelő különböző ágaihoz képest, az egyenlő irányban törekvő erők csoportosítása s belterjesztésük működtetése céljából a kör saját tagjaiból szakválasztmányokat alakít, melyeknek feladata a szellemi munkásságának hatáskörükbe utalt ágára nézve irányadó, buzdító, kezdeményező és vezető szerepet vinni.

50. §. Három szakválasztmány alakíttatik és pedig:

a) irodalmi és zenészi szakválasztmány;

b) színészi szakválasztmány;

c) a magyar nyelvet, a magyarországi terjesztő s a magyar nemzeti szellemet ápoló szakválasztmány.

51. §. 1. Irodalmi és színészi szakválasztmány teendői.

a kör háziestélyeiben felolvasások és szavaltatokkal vesz részt. A tudomány és irodalom terén felmerülő vívmányok és nevezetességek megismertetéséről gondoskodik. Az előadások zenei részét rendezi. Művészek meghívása, s fellépések előkészítése által emeli a zene iránti érdeklődést s a zeneművészeti képzettséget. A kör zene értő tagjait saját igazolása alatt daltársulatba és zenekarba egyesíti.

Az irodalmi vagy felolvasó estélyek részletes programjának összeállítása e szakosztály hatáskörébe tartozik.

52. §. Felolvasások tartására a kör bármely tagja vállalkozhatik és pedig, akár önmaga, akár a szerző beleegyezésével másnak munkájára nézve; tartozik azonban a

felolvasandó munkát vagy annak megismerésétől az irodalmi szakválasztmánynál betérjeszteni.

53. §. A szakválasztmány gondoskodik arról, hogy az ismeret terjesztő felolvasások száma a szép irodalmiakéval kellő arányt tartson.

2. Színészi szakválasztmány.

54. §. A színészi szakválasztmány feladat körébe tartozik színtársulatok meghívása; véleményezés több színtársulat jelentkezése esetében; érkező társulatoknak a bérlet gyűjtésben való támogatása; a működő színtársulat befolyásolása a közönség nemesebb izlésű része érdekében; időszakonként műkedvelői színházak rendezése; színi könyvtár és ruhatár szervezése, színi disztiményekről való gondoskodás; a kör tagjainak műkedvelői színtársulatba való csoportosítása, s a nyiregyházi állandó színház ügyének előmozdítása.

(Folt. köv.)

Piaci árak.

— Február 16. —

Buza	11.80	12.—
Rozs	7.90	8.—
Árpa	6.50	6.60
Zab	6.50	6.30
Tengeri	4.95	5.—

Szerkesztői üzenetek.

— Dalambert. Helyben. Hova gondol? Hiszen nem álarcoszról beszél az, hanem jelmegszelvény, amelyen csak a meghívottak vehetnek részt, azok sem álarcoszban, hanem jelmegszelvényekben jelennek meg.

Spion. Köszönjük, de nem használhatjuk. Az eddigiekből is láthatja, hogy azt a rovatot az olyan események kedvéért rendszeresítettük, amelyek hírek nem elég tartalmasak, czikk-tárgynak nem elég komolyak, és mégis egy vagy más ok miatt érdekesek arra, hogy egy hírlapban föl-említsenek. A fődolog tehát nem a csattanóság hanem a valóság. Igéretét ehhez képest szíveskedjék módosítani.

— Kiváncsi Pierra. Legyen ott a jelmegszelvény. Ott majd megtudja.

12. sz. 1898. Pályázati hirdetmény.

Bud-Szent-Mihály községben (Szabolcs-megye) rendszeresített ovónők állásra pályázat hirdetetik. Javadalmazás: Évi 300 forint készpénz a község pénztárából negyedévi előleges részletekben fizetve, természetbeni lakás, fűtés fejében 24 forint, évről-évre előleges részletekben kiszolgáltatva.

Az állás f. 1898. évi április hó 1-sején elfoglalandó. Okleveles ovónők kellőleg felszerelt kérvényeket f. évi márczius hó 15-ig aláírottához küldjék be.

Bud-Szent-Mihály, 1898. február hó 12-én.

Lukács Ferencz,

(10-2-1) k. ov. felügy. bizotts. elnök.

Boltbéri és üveg-üzlet átadási hirdetmény.

Nagy élénk népforgalmu helyen, a piac közepén, a Gredig Jeremias úr féle ház alatt levő, jelenben a **Éles Lajos** úr által birtolt, tágas mellék helyiségeivel; valamint a róm. kath. iskolászek tulajdonát képező házban ez idő szerint **Hibjan Ferencz** által használt bolt. mellék és tágas pinczehelyiségeivel magában, vagy az **üveg- és porcellán** árúkkal együtt kibérelhető, illetve **előnyös feltételek** mellett **átvehető**. Tudakozódhatni mindkét helyiség iránt **Hibjan Ferencz** üveg- és porcellán-üzletében (11-2-1)

S18./1898. tk.

Hirdetmény kivonat.

A nyiregyházi kir. trvszék mint tllkvi hatóság közhírré teszi, hogy a felső-szabolcsi ev. ref. egyházmegye lelkészi özvegy-árvai gyámintézete végrehajtatónak, Laskay István végrehajtást szenvedett ellen, 500 forint tőke, s annak 1892. évi szeptember hó 7-ik napjától folyó 8% kamata, 36 frt 85 kr. eddigi és 10 frt 62 krban ezennel megállapított jelenlegi s a még felmerülő költségek behajtása iránt folyó végrehajtási ügyében, ezen kir. trvszék területén fekvő raádi 14. számú tjkvben A. I. 23—25., 27—41. sorszám alatt foglalt ház, udvar, kert, szántó, ártér, kaszáló és irtásból álló ingatlanság 934 frt becsértékben az 1898. évi április hó 25-én delőtt 10 órakor Raád községhezánál megtartott nyilvános árverésen becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Bánompénz a becsár 10% -a.

Kelt Nyiregyházan a kir. trvszék tllkvi osztályánál 1898. február hó 3-án.

Mráz,

kir. trvszéki bíró.

(1—1)

A leghathatóbb házlszer az emésztés szabályozására és kellő vérkeringés elérésére, az elromlott és hibás vérrészeket eltávolítani (az egészség fenntartásának alapfeltételei), valamint a gyomorhaj gyors és birtos elhárítására, pld. étvágytalanság, savanyu felbűffogés, felfuvás, hányinger, test- és gyomorajdalmak, gyomorgörcs, a gyomor megtelése étellekkel, elnyálkásodás, vértelenség, bélbetegségek, Hämorrhoidok és női betegségeknek 40 év óta sikeresen használtatik:

Dr. Rosa életbalsama

(B. Fragner gyógyszer-tárából Prága, 303. III.)

A nevezett balsam felelel az emésztés minden munkálkodását, egészséges és tiszta vért eredményez és egy biztos, elterjedt hasznos népházi szer.
1 üveg 50 kr., dupla üveg 1 frt, postán küldve 20 krral több.

Minden gyuladás, sebek és kelések gyógyítására biztos eredménnyel használtatik Tejmelegyülemnél, női mell megkeményedésnél, mely a gyermekek elválasztása alkalmával szokott előállni, dagadtoknál, vérkelések, genyenedések, köröm kelés, köröm méreg a kéz vagy a lábujjakon, keményedés, dagadás, mirigydagadt és zsirdaganatnál 50 éta sikeresen használtatnak a:

Prágai házi kenőcs

A gyógyulás fájdalom nélküli a kenőcs hűsítő hatása alatt.
1 doboz 25 kr., postán küldve 6 krral több.

Óvás!

Mindenki csak a valódi készítményeket kérje B. Fragner gyógyszer-tárából és figyelembe vevendő, hogy a csomagolás minden része Dr. Rosa balsama az oldalt levő gömbölyű védjeggyel van ellátva, ellenben a prágai házi kenőcs csomagolása, az oldalt levő háromszögű védjeggyel van ellátva. Mindenki, aki nekem egy hamisítványt feljelent, jutalomban részesül. — Ezerekre menő ellismerő nyilatkozatok állanak rendelkezésre. (596 26—5)

Raktár: Török J., Egger A., Thalmyer és Seitz és Kochmeister utóda Budapest, továbbá Koranyi Imre, Szepkó Alfréd gyógyszerészek Nyiregyháza. A készítő főraktára: B. FRAGNER gyógyszer-tára „a fekete sas” hoz Prágában. Spörner utca végén 203. sz.

Postai megbízások haladéktalanul eszközöltetnek.

Olcsó tűzifa eladás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy műmalmunkkal kapcsolatban, egy gőzfa-felaprító telepet is állítottunk fel, el fogunk követni mindent, hogy a közönséget jó és olcsó tűzifával lássuk el.

Az általunk elárúsított fa zsákokba van rakva, minden zsákba 50 kgr. van mérve és egyenlő darabokra vágva, mi által a tüzelésnél nagy megtakarítás érhető el. minden szekérhez kézi mázsáló van adva, és mindenki meggyőződhetik a rendelt fa mennyiségéről, de különben is szavatolunk a helyes mértékért. Felhívjuk a n. é. közönséget, hogy favágó-telepünket megtekinteni sziveskedjék.

4 méter I. rendű bükkfa felvágva 13 frt 80 kr. 100 kgr. I. rendű bükkfa felvágva 80 kr.
4 I. házhoz szállítva 14 frt 50 kr. 100 I. házhoz szállítva 85 kr.

Megrendeléseket levelező lapon **Julia gőzmalom** cím alatt lehet eszközölni, avagy **Oberndorffer János** urnál, megyeház-téri gépraktárában Gyúres-án-féle ház.

(8—8)

Tisztelettel

Julia gőzmalom.

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minősége: jó trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: und Sep. tember.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle

hirneves

KONYHAKERTI ÉS VIRÁGMAGVAK

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb **fűszer- és vaskereskedésekben** kaphatók.

A Budapesten Andrassy-út 23 szám alatt létező **Mauthner Ödön** ezég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen **friss és valódi** magvakért, amely csomagok **ragasztva**, a **medve-ábrával** és **Mauthner névvel** vannak jelölve, ugy amint a mellékelt rajz is mutatja.

(58—8—3)